

Tilburg University

Economie en politiek

van Damme, E.E.C.

Published in:
Algemeen Dagblad

Publication date:
2002

Document Version
Peer reviewed version

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Damme, E. E. C. (2002). Economie en politiek. *Algemeen Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

ECONOMIE EN POLITIEK

Met de verkiezingen in zicht wordt de vraag naar het rapportcijfer van het kabinet Kok actueel. De deze week door het CBS gepubliceerde cijfers van de Nederlandse economie over 2001, leiden tot de conclusie dat Kok het verbazingwekkend goed heeft gedaan.

Het motto van de paarse kabinetten was “werk, werk, werk”, zodat ze in eerste instantie dus moeten worden afgerekend op de mate waarin ze er in geslaagd zijn werk te creëren. De cijfers spreken boekdelen: ‘tijdens de twee regeerperioden van het paarse kabinet is de werkgelegenheid in totaal met ruim 1 miljoen mensen gegroeid’. Vooral vrouwen zijn gaan werken. In de laatste vijf jaar steeg het aantal werkende vrouwen met 530 duizend. Nu werkt ruim 53% van alle vrouwen minstens 12 uur per week, 10 jaar geleden was dat nog slechts 41%. De emancipatie is onder paars dus flink voortgeschreden.

Vanwege de toegenomen arbeidsinzet is ook de materiële welvaart in Nederland (BBP per hoofd) de laatste decennia substantieel toegenomen. Twintig jaar geleden bungelden we onderaan. Nu behoren we met iets meer dan € 30.000 per inwoner per jaar tot de top van Europa en scoren we aanmerkelijk (10 à 15%) beter dan Duitsland, Engeland en Frankrijk. We zijn overigens nog lang niet vergelijkbaar met de gemiddelde Amerikaan die per jaar ongeveer een derde meer verdient.

De deze week door Annemarie Jorritsma gepubliceerde concurrentietoets van de Nederlandse economie behandelt de vraag of onze economie ook in de toekomst zo snel zal kunnen groeien en concludeert dat dit alleen kan als we erin slagen op een aantal essentiële punten de structuur van onze samenleving te moderniseren. De concurrentietoets geeft daarmee ijkpunten voor het volgende kabinet.

Er zijn twee mogelijke manieren om te groeien: je kunt meer mensen langer aan het werk zetten, of je kunt het werk slimmer organiseren waardoor je in dezelfde hoeveelheid tijd meer af krijgt. In de laatste jaren kwam de groei vooral op de eerste manier tot stand. In de toekomst zullen we het vooral van de tweede poot moeten hebben. We leven immers niet om te werken, maar we werken om te leven. Toch blijft, vooral vanwege de vergrijzing van de samenleving, het eerste spoor belangrijk.

De AOW-uitkeringen worden immers door de werkenden opgebracht en hoe meer mensen werken hoe lager de last voor elk van hen.

Nederlanders in de leeftijdsgroep 15-64 kunnen in drie categorieën worden ingedeeld: diegenen die werken, diegenen die willen werken maar niet kunnen, en diegenen die kunnen maar niet willen. Veel vrouwen behoren tot de tweede categorie. Ze zouden wel meer willen werken, maar krijgen zorg en oppas niet geregeld en zien er daarom maar van af. De concurrentietoets geeft schokkende cijfers. Terwijl in Denemarken voor zes op de tien kinderen jonger dan 5 jaar opvang beschikbaar is, geldt dit in Nederland maar voor zes op de honderd. De arbeidsmarktparticipatie van vrouwen wordt nog verder belemmerd doordat ook andere markten voor persoonlijke dienstverlening slecht ontwikkeld zijn. Vorig jaar berekende een MDW-werkgroep dat een goed werkende markt tot 75000 extra full time banen voor vrouwen zou leiden. Helaas nam het kabinet de aanbevelingen van de werkgroep niet over. Welke partij zal zich als bondgenoot van de stressende vrouw opwerpen?

Nederlanders zijn niet ongezonder dan andere Europeanen en de werkomstandigheden zijn hier niet slechter. Toch heeft in Nederland bijna 8% van de beroepsbevolking een arbeidsongeschiktheidsuitkering, terwijl dat percentage in Duitsland en Engeland de helft lager ligt, rond 4%. Men vermoedt daarom dat ongeveer de helft van de miljoen arbeidsongeschikten in Nederland wel zou kunnen werken. Eufemistisch stelt de concurrentietoets "Het aantal WAO-ers blijft een probleem". De toets maakt ook zichtbaar wat de kosten zijn: jaarlijks € 18 miljard, ofwel € 200 per werkende per maand.

De hoge kosten van inactiviteit vertalen zich in een hoge marginale belastingdruk voor werkenden. Van elke extra verdiende Euro houdt een werknemer in Nederland minder dan de helft over. Ter vergelijking: de Japanse overheid snoept slechts een kwart af, en de Amerikaanse een derde.

Ik ben benieuwd welke partij zich in het WAO-debat als Partij van de Werkende zal profileren.

Eric van Damme